

ภัทรินทร์ สว่างอารมณ์ 2553: วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษา เนื้อหา และแนวคิดในเพลง เพื่อชีวิต ปริญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ชลอ รอดลอย, ศศ.ม. 237 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษา เนื้อหา และแนวคิดในเพลง เพื่อชีวิต

ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ คือ เพลงเพื่อชีวิต ซึ่งคัดเลือกเฉพาะเพลงที่ได้รับความนิยมที่มีจำนวนผู้เข้าฟังตั้งแต่ 2000 คนขึ้นไป ใน www.musicza.com, www.tidtam.com ประจำปี 2548-2549 เป็นจำนวน 200 เพลง

ผลการศึกษาพบว่า เพลงเพื่อชีวิต มีลักษณะการใช้คำดังนี้ คือ มีการใช้คำที่สื่ออารมณ์ของมนุษย์ทุกด้าน ใช้คำสัมผัสทั้งพยางค์และสระ เพื่อเพิ่มความไพเราะ ใช้คำซ้ำ คำซ้อน มีการใช้คำภาษาถิ่น ใช้คำหยาบ ใช้คำภาษาต่างประเทศ และมีการใช้คำเลียนเสียงพูด และมีการใช้คำตัดและคำย่อ ส่วนลักษณะการใช้ประโยค พบว่า มีการใช้ประโยคบอกบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง และประโยคขอร้องหรือชักชวน ลักษณะการใช้สำนวน พบว่า มีการใช้สำนวนทั้งสำนวนเก่าและสำนวนใหม่ ส่วนลักษณะการใช้โวหารภาพพจน์ พบว่า มีการใช้โวหารภาพพจน์หลายลักษณะ ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน นามนัย อติพจน์และปฏิพจน์ การศึกษาลักษณะเนื้อหาในเพลงเพื่อชีวิต พบว่า มีลักษณะเนื้อหา 4 ลักษณะ คือ เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักและความผิดหวัง เนื้อหาเกี่ยวกับคติธรรมสอนใจ เนื้อหาในเชิงสร้างสรรค์สะท้อนสังคม และเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ ส่วนลักษณะแนวคิดที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิต พบว่า มีลักษณะแนวคิด 4 ทศนะ ได้แก่ แนวคิดทศนะ ประกอบด้วย แนวคิดแสดงทศนะต่อค่านิยมของสังคม แนวคิดทศนะต่อคุณธรรม และแนวคิดต่อผลร้ายที่เกิดกับชีวิต แนวคิดแสดงอารมณ์ แนวคิดแสดงพฤติกรรม และแนวคิดแสดงสภาพและเหตุการณ์